

IZVEŠTAJ O STANJU MEĐUNARODNIH VERSKIH SLOBODA NA KOSOVU ZA 2015.

Izvršni pregled

Ustav zabranjuje versku diskriminaciju i predviđa slobodu veroispovesti koja podleže ograničenjima da bi se osigurao javni red, zdravlje i bezbednost ili da se zaštite ljudska prava drugih. Zakon ne dozvoljava verskim grupama da se registruju kao pravna lica stvarajući im prepreke u vršenju svojih poslova. Vlada je preduzela korake da unapredi predlog zakona koji će omogućiti verskim grupama koje imaju više od 50 pripadnika da se registruju.

Demonstranti, etnički Albanci, koje su navodno organizovali političari, kamenovali su i pokušali da spreče pravoslavne srpske hodočasnike da prisustvuju Božićnoj liturgiji i proslavi praznika Uspenja Velike Presvete Bogorodice u Gjakove/Đakovici. Srpska pravoslavna crkva (SPC) je saopštila da Savet za primenu i praćenje (SPP), uspostavljen da štiti verske lokalitete SPC i presuđuje u sporovima koji uključuju SPC, nije funkcionisao dobro. Vlada je usvojila strategiju i nacionalni akcioni plan za borbu protiv nasilnog ekstremizma u saradnji sa muslimanskim zajednicom. Vlada je preduzela nekoliko mera da promoviše versku toleranciju i osudila je vandalizovanje manjinskih verskih bogomolja. Verske grupe saopštile su da se opštinske vlasti često nisu prema grupama jednako ophodile, posebno u pogledu obezbeđivanja i zaštite verske imovine.

Nepoznate osobe su postavile eksplozivnu napravu koju je policija deaktivirala pred sam početak proslave Svetе Trojice na ruševinama Manastira SPC Svetе Trojice u selu Mushutishte/Mušutiše u opštini Suhareka/Suva Reka. Imovina SPC je u nekoliko desetina prilika vandalizovana uprkos stalnoj vladinoj zaštiti. Bilo je nekoliko incidenata vandalizovanja imovine Sufa, Katolika i Jevreja.

Predstavnici Ambasade SAD-a su se često susretali s vladinim zvaničnicima da bi apelovali na versku toleranciju, usvajanje zakona koji će omogućiti registraciju verskih institucija i punu primenu zakona koji štiti verske lokalitete. Ambasada je finansirala posetu muslimanskog kapelana sa Jezuitskog univerziteta iz SAD-a koji se obratio u džamijama, medresama, stotinama imama i studentima prava da se bore protiv poziva na nasilni ekstremizam. Ambasada je sufinansirala konferenciju o međuverskoj toleranciji u borbi protiv nasilnog ekstremizma.

Deo I – Verska struktura stanovništva

Vlada SAD-a procenjuje da ukupan broj stanovnika iznosi 1.9 miliona (procena od jula 2015). Podaci lokalnog popisa stanovništva iz 2011. ukazuju na to da su 95.6 odsto stanovništva Muslimani, 2.2 odsto Rimokatolici, a 1.4 odsto pravoslavni Srbi. Bojkotovanje popisa stanovništva etničkih Srba je dovelo do značajno manjeg broja pripadnika SPC-a, dok su Protestanti i građani bez verske pripadnosti naveli da su ih popisivači na popisu stanovništva

nepropisno klasifikovali kao Muslimane. Kategorije iz popisa za “ostalo,” “nijednoj” ili “bez odgovora” svaka čini manje od 1 odsto.

Većina muslimanskog stanovništva pripada Hanafi školi, iako mnogi prate Sufi tradicije. Većina pripadnika Srpske pravoslavne crkve živi u etnički srpskim enklavama ili u severnim delovima Kosova. Najveće katoličke zajednice su u Gjakove/Đakovici, Janjeve/Janjevu, Kline/Klini, Prishtinë/Prištini i Prizrenu. Manje protestantske zajednice žive u gradovima, a u najvećem broju u Prištini. Jevrejska zajednica od nekoliko desetina lica uglavnom živi u Prizrenu.

Vera i etnička pripadnost su često povezani, gde etnički Srbi uglavnom pripadaju Srpskoj pravoslavnoj crkvi, dok većina građana etničkih Albanaca su Muslimani.

Deo II - Stanje vladinog poštovanja verskih sloboda

Pravni okvir

Ustav propisuje pravo slobode savesti i veroispovesti za sve građane, uključujući pravo na promenu, izražavanje ili neizražavanje uverenja, praktikovanje ili uzdržavanje od praktikovanja religije kao i pravo pridruživanja ili odbijanja pridruživanja verskoj zajednici. Ova prava podležu ograničenjima u pogledu javne bezbednosti i reda ili zaštite zdravlja ili prava drugih. Ustav propisuje razdvojenost verskih zajednica od javnih institucija, uključujući pravo verskih grupa da nezavisno urede svoju organizaciju, aktivnosti i obrede i pravo da uspostave dobrotvorne ustanove. Jemči jednaka prva za sve verske zajednice, predviđa da zemlja nema zvaničnu religiju, osigurava zaštitu i očuvanje verske baštine zemlje i zabranjuje diskriminaciju na osnovu verske pripadnosti.

Ustav propisuje da je Kancelarija ombudsmana odgovorna za nadgledanje verske slobode među ostalim ljudskim pravima. Ustav dozvoljava ograničenja slobode govora ili organizacija ili aktivnosti kako bi se sprečilo potpirivanje mržnje ili nasilja po verskim osnovama. Propisuje da država preduzima sve neophodne mere da zaštiti pojedince koji mogu biti izloženi pretnjama, neprijateljstvu, diskriminaciji ili nasilju zbog svog verskog identiteta.

Zakon ne propisuje pravni mehanizam ili specifične smernice za verske grupe da se registruju kako bi dobile pravni status, ali takođe i ne propisuje da su grupe dužne da se registruju. Zakon propisuje da nema zvanične religije, ali navodi pet najvećih verskih grupa: Islamsku zajednicu Kosova (IZK), Srpsku pravoslavnu crkvu (SPC), Katoličku crkvu, Hebrejsku (Jevrejsku) zajednicu i Protestantsku (evangelističku) crkvu. Zakon ne propisuje dodatne zaštite ili prinadležnosti ovim pet grupama.

U skladu sa zakonom, javne obrazovane institucije ne podučavaju veronauku ili druge aktivnosti koje propagiraju specifičnu veroispovest.

Zakon propisuje zaštitne mehanizme za verske i kulturne posebne zaštićene zone (PZZ) na osnovu verskog i kulturnog značaja, ograničavajući obližnje aktivnosti koje bi mogle da oštete

istorijsko i kulturno okruženje ili prirodno okruženje. U skladu sa zakonom, Savet za primenu i praćenje (SPP) presuđuje u sporovima koji se odnose na PZZ i ostala pitanja koja se tiču verske i kulturne baštine. Mandat uključuje čuvanje nasleđa SPC kao što je sadržano u Zakonu o selu Velika Hoča/Hoce e Madhe i Zakonu o istorijskom centru Prizrena. U sastavu SPP su Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja (kao kopredsedavajući), Ministarstvo kulture, omladine i sporta; Srpska pravoslavna crkva; i neutralni relevantni akteri kao što su Specijalni predstavnik Evropske unije (takođe kao kopredsedavajući) i Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS).

Vladine prakse

Uprkos vladinim merama da ih spreči, društveno nasilje i vandalizam upereni prema nekoliko manjinskih verskih zajednica su se nastavili. Vlada se angažovala s pravnim ekspertima iz verskih zajednica da bi se usaglasili oko teksta predloga zakona kako bi se rešilo nepostojanje mehanizma za verske grupe da se registruju. Manjinske verske grupe su i dalje imale problem da dobiju imovinu za crkve i groblja jer opštine nisu odgovorale na zahteve. Nekoliko dugoročnih sporova oko vlasništva nad verskom imovinom ostali su nerešeni.

Etnički albanski demonstranti su 6. januara koje je organizovala lokalna organizacija za nestala lica uz podršku opozicione političke partije Samoopredeljenje (Vetevendosja) i lokalnih političara bacali kamenice i grudve snega na autobus srpskih hodočasnika i raseljenih lica povratnika koji su pokušali da prisustvuju službi u Crkvi Uspenja Svete Bogorodice u Gjakove/Đakovici. Veliko policijsko prisustvo omogućilo je svešteniku SPC-a da održi liturgiju u crkvi. Optužnice nisu podignute pred sudom u Gjakove/Đakovici u vezi s ovim incidentom. Međutim, lokalno tužilaštvo je prosledilo jedan otvoren predmet specijalnom tužilaštvu u Prištini na moguće krivično gonjenje. Ista crkva SPC-a je bila išarana farbom u spreju 10. i 17. januara grafitima Oslobođoličake vojske Kosova (OVK). Na istoj lokaciji su se 28. avgusta srpskim hodočasnicima raseljenim licima koji su slavili Uspenje Presvete Bogorodice suprostavili demonstranti Samoopredeljenja koji su bacali kamenice, petarde i crvenu farbu na policiju koja je odgovorila suzavcem. Policija je uhapsila jedno lice, a niko od hodočasnika nije bio povređen.

Policija je 7. novembra ispratila pod pratnjom stotine raseljenih kosovskih Srba da posete groblja i crkve SPC širom zemlje povodom obeležavanja Zadušnica tokom kojih nisu zabeleženi nikakvi incidenti.

Lideri Islamske zajednice Kosova, Katoličke crkve, Jevrejske zajednice, Srpske pravoslavne crkve i Unije kosovskih Tarikata (UKT, Sufi telo) nastavili su da kritikuju vladu zbog njenog neuspela da završi nacrt predloga zakona koji menja i dopunjuje Zakon o verskim slobodama. Iako su mnoge grupe istakle da su našle alternativne načine da obavljaju neke od svojih poslovanja, većina je izvestila o poteškoćama u registrovanju imovine i vozila, otvaranju bankovnih računa i plaćanju poreza na plate zaposlenih. Neke verske zajednice otvorile su bankovne račune koji nisu bili na ime njihove zajednice, a Kosovska protestantska

evangelistička crkva dobila je poreski identifikacioni broj od vlade da plaća porez kao da je preduzeće. Neke zajednice su istakle da je ipak i dalje bilo nemoguće da se započnu osnovni finansijski poslovi. Predstavnici kabineta premijera su se 4. septembra susreli s verskim zajednicama i složili se da dostave predlog zakona o verskim slobodama parlamentu. Nacrt zakona se bazirao na osnovu konsultacija s svim verskim zajednicama u proteklih nekoliko godina i bio je u skladu sa preporukama Saveta Evrope iz 2014. Parlament 30. novembra nije usvojio predlog zakona i prosledio ga je nazad vlasti koja nije preduzela dodatne radnje na nacrtu tokom godine.

Neki školski zvaničnici primenili su Administrativnu naredbu koju je prethodno objavilo Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije kojom se zabranjuje učenicama osnovnih i srednjih škola da nose šamije na školskoj imovini; ostali nisu. Kancelarija ombudsmana je primila jednu prijavu škole koja zabranjuje učenicama da prisustvuju nastavi dok nose šamije. Prema navodima Islamske zajednice Kosova, javne škole nisu nijednu učenicu zbog nošenja šamije isključile sa nastave.

Verske grupe su istakle da organi vlasti nisu preduzeli korake da jemče da se opštine ravnopravno ophode prema verskim organizacijama kada je reč o imovinskim pitanjima, posebno u pogledu crkava i groblja. Protestantni su naveli da opštine nisu dodelile zemlju za groblja, niti su rešile njihove zahteve da se izgrade crkve na zemlji koja je u vlasništvu zajednice. Na javnom slušanju koje su opštinske vlasti organizovale 18. novembra da razmatraju zahtev protestantske zajednice za novim prostorom za groblje, političke partije su izrazile podršku inicijativi, ali su se međusobno okriviljivale što nisu usvojile zahtev zajednice. Postojeća jevrejska i neka srpska pravoslavna groblja su bila u vrlo lošem stanju, prethodna zbog toga što je jevrejska zajednica suviše mala da ih održava, a potonja zbog toga što su pripadnici SPC raseljeni iz područja gde se nalaze groblja. Iako su opštine imale pravo vlasništva nad svim grobljima, one ih nisu uvek održavale.

Kako bi razgovarali o imovinskim pitanjima, protestantske starešine susrele su se sa kabinetom predsednika, ombudsmanom, kosovskim verskim liderima i zvaničnicima sa nacionalnog i lokalnog nivoa, uključujući gradonačelnika Prištine Špenda Ahmetija. Opštinski zvaničnici u Ferizaj/Uroševcu, Gjakove/Đakovici i Južnoj Mitrovici/Mitrovici su odbili da se sretnu. Opštinski zvaničnici u Gjilan/Gnjilanu su se susreli sa Protestantskom crkvom kao deo šireg procesa pod okriljem OEBS-a koji je uključivao ostale verske zajednice. Protestantski lideri u Prištini i Gjakove/Đakovici su istakli da su se susreli sa ograničenjima prilikom protestantskih sahrana na grobljima koje efektivno kontrolišu Islamska zajednica Kosova i Katolička crkva.

Predstavnici Mesijanske evangelističke crkve u Prištini istakli su da su opštinske vlasti iz pokreta Samoopredeljenje odbile da izdaju građevinsku dozvolu za njihov molitven dom uprkos radovima crkve s opštinskim inženjerima da osiguraju da su imovina i planovi u skladu sa pravnim zahtevima.

Apelaciono veće Specijalne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na privatizaciju (SKVS) se 12. juna izjasnilo nenađežnim u imovinskom sporu nad 24 hektara zemlje između Manastira SPC Visoki Dečani i bivšeg društvenog preduzeća iz jugoslovenskog doba podržano od strane opštine Decan/Dečani. Veće SKVS je poništalo presudu SKVS iz 2012. o izvršenju poravnjanja iz 2009. SPC je istakla da je odluka prekršila njena ustavna prava na pravično i blagovremeno suđenje, jednakost, zaštitu imovine, pravni lek i sudsku zaštitu prava. SPC je izjavila žalbu Ustavnom суду 3. novembra. Ustavni sud je 3. decembra zabranio novu gradnju na spornom zemljištu tokom perioda saslušanja predmeta i dozvolio je SPC da nastavi da koristi imovinu u poljoprivredne svrhe sve do 31. maja 2016.

Opština Rahovec/Orahovac je 30. januara kao što je to potrebno u skladu sa zakonom uspostavila Savet za zaštitu 13 srednjovekovnih seoskih crkava.

Kosovska agencija za borbu protiv korupcije i ostale vladine kancelarije nastavile su da koriste objekat u vlasništvu SPC bez plaćanja zakupa predviđenog odlukom premijera iz 2011. Vlada je prestala da plaća ugovoren zakup SPC 2014. Vlada je istakla da objekat nije u vlasništvu SPC, a Kosovska agencija za privatizaciju je prethodno saopštila medijima da je Institut za zaštitu istorijskih spomenika vlasnik objekta.

Zvaničnici SPC su izrazili zadovoljstvo što je Osnovni sud u Prištini odbacio 25. novembra parnicu iz 2012. koju je pokrenuo Univerzitet u Prištini (UP) tražeći rušenje osvećene, ali nezavršene Crkve Hrista Spasitelja i prenos vlasništva nad zemljištem na Univerzitet. Predstavnici UP nisu se pojavili na ročištu, što je sud smatrao da je tužba odbačena. Zvaničnici SPC su izrazili zabrinutost u vezi saopštenja u medijima i izjava političkih partija koje su crkvu nazivali „ilegalnom“. SPC se žalila u junu da su adolescenti koristili crkvu kao „objekat za penjanje.“

Osnovni sud u Prištini je 9. novembra doneo odluku u korist Katoličke crkve u imovinskom sporu s opštinom oko imovine koja je spojena sa katedralom Majke Tereze.

SPC je saopštila da je ministar kulture, omladine i sporta (MKOS) pokušao da sabotira mandat SPP javno osporavajući potrebu za odborom. SPC je takođe istakao da SPP nije funkcionišao dobro i da se nije sastao od juna.

SPC je izrazila zabrinutost oko Nacrtu zakona o kulturnom nasleđu koji je usvojila vlada 1. aprila, a koji je parlament usvojio na prvom čitanju 29. aprila. SPC je saopštila da će zakon poništiti zakonski datu autonomiju SPC i da će je sprečiti da nezavisno odlučuje o restauraciji i obnavljanju svojih objekata. Vlada je povukla nacrt zakona 6. maja i složila se da povuče zakonski propis u koordinaciji sa EU. Vlada je takođe u avgustu prosledila sporan nacrt strategije o kulturnom nasleđu za period 2015- 2025. koji nije sadržao jedinstvenu kulturnu i istorijsku zaštitu SPC.

Iako zakon zabranjuje veronauku u javnim školama, centralna vlada je finansirala islamsku veronauku u medresama Islamske zajednice na Kosovu u Prištini, Prizrenu i Gjilan/Gnjilanu.

Druge verske organizacije nisu dobijale finansijska sredstva za veronauku. Neki pripadnici ostalih verskih grupa i sekularni predstavnici izrazili su zabrinutost zbog vladinog finansiranja veronauke.

Kosovski Srbi pohađali su javne škole u kojima se nastava izvodila prema nastavnom planu i programu Vlade Srbije na osnovu kosovskog zakona i u koordinaciji sa Ministarstvom prosvete Kosova. Nastavni plan i program u nastavi koja se izvodi na srpskom jeziku je kao izborni predmet imao mogućnost izbora između veronauke i građanskog vaspitanja. Većina kosovskih Srba izabrala je kao izborni predmet srpsko pravoslavnu veronauku. Vlada Srbije finansirala je plate svih prosvetnih radnika u školama u kojima se nastava izvodi na srpskom jeziku, uključujući i veroučitelje. Vlada Kosova isplaćivala je dodatne plate nekim prosvetnim radnicima u školama u kojima se nastava odvija na srpskom jeziku.

Policijska jedinica za specijalnu zaštitu lokaliteta kulturne i verske baštine obezbeđivala je i pružala neprestanu zaštitu na 24 lokaliteta širom zemlje. Uprkos ovoj podršci, kada i vandalizovanje su se nastavili na lokalitetima SPC.

Vlada je preduzela mnogobrojne inicijative da promoviše versku toleranciju kao deo svog Kosovskog međuverskog programa. Veb stranica Kosovskog međuverskog programa koja pruža novosti u vezi svih verskih zajednica u zemlji promovisala je uvećani dijalog među verskim zajednicama, građanskim društvom i javnosti. Ministarstvo inostranih poslova je organizovalo četvrtu godišnju međuversku konferenciju u periodu od 28. do 30. maja naglašavajući međuverski dijalog i borbu protiv nasilnog ekstremizma.

Predsednica Atifete Jahjaga i premijer Isa Mustafa posetili su manastir SPC Visoki Dečani 7. januara i pozvali na toleranciju i miran suživot nakon nasilnih protesta uperenih prema srpskim pravoslavnim hodočasnicima 6. januara.

Tokom zajedničke konferencije za štampu održane 31. oktobra, premijer i ministar kulture, omladine i sporta dali su garancije da zemlja SPC neće biti predmet eksproprijacije i obećao da će SPC imati potpunu slobodu da koristi svoju imovinu. Dva zvaničnika su navela postojeće zakonske propise koji propisuju posebne zaštitne mere uključujući i fizičku zaštitu za lokalitete SPC.

Vlada je 19. septembra usvojila Strategiju za borbu protiv nasilnog ekstremizma i propratni akcioni plan koji je mapirao petogodišnji plan praćenja onoga što je vlada uvidela kao rastuću pretnju nasilnog ekstremizma preko pristupa u kojem su uključene sve vladine službe i strukture naglašavajući važnu ulogu lokalnih aktera i građanskog društva uključujući Islamsku zajednicu Kosova.

Deo III - Stanje poštovanja verskih sloboda u društvu

Bilo je slučajeva verskog nasilja, ometanja verskih hodočašća, govora mržnje i vandalizma. Zbog toga što su vera i etnička pripadnost često tesno povezani teško je kategorisati mnoge incidente da su motivisani samo verskim identitetom.

Policija je deaktivirala eksplozivnu napravu 31. maja nešto malo uoči proslavu slave Svetе Trojice na ruiniranom manastiru SPC u selu Mushutishte/Mušutiše u Suhareka/Suvoj Reci. Policija je štitila proslavu na kojoj su takođe bili raseljeni hodočasnici.

Unija Kosovskih Tarikata je 13. novembra saopštila da je njihove derviše “glasno izbacio” iz Pehlivan džamije u Peje/Peći imam Enes Goga, koji je uhapšen u septembru 2014. zbog propovedanje ekstremizma, verske netolerancije i rasne mržnje. Šeh Halvetskog reda Tarikata, Arđijan Juniku, podneo je žalbu Islamskoj zajednici Kosova navodeći da je imam Goga prekršio zakon o verskim slobodama i verskoj slobodi Unije kosovskih Tarikata. UKT je takođe izrazila zabrinutost zbog video zapisa objavljenog na Jutjubu 13. novembra u kojem imam Goga poziva na isključivanje pripadnika UKT iz džamija u zemlji.

Mediji su 3. septembra izvestili da je kosovski Albanac sprečio nekoliko mladih kosovskih Roma iz Janjeve/Janjeva da se mole u novorenoviranoj džamiji. Penzionisani imam je rešio situaciju dozvoljavajući Romima da uđu u džamiju.

SPC je krivila medije što su nazivali njihove predstavnike “kriminalcima” i zbog toga što su doprineli klimi netolerancije. Islamska zajednica Kosova je takođe saopštila da mediji predstavljaju Muslimane u negativnom svetlu.

Nepoznati počinioци su 19. juna uništili zid koji opkružuje gradilište novog katoličkog groblja i crkvu u selu Llapushnik/Lapušnik u opštini Gllogovc/Glogovac. Nakon ovog incidenta usledili su protesti predvođeni lokalnim muslimanskim stanovništvom i imamom IZK protiv odluke opštine Gllogovc/Glogovac da dodeli zemljište za crkvu i groblje. Gradonačelnik opštine Gllogovc/Glogovac je 23. juna suspendovao radove na lokalitetu tokom Ramazana. Skupština opštine Gllogovc/Glogovac je 25. juna glasala u korist korišćenja zemljišta kao groblja i crkve navodeći ustavne garancije. Rad na projektu se nastavio bez incidenata.

Policija je do avgusta registrovala 34 incidenata uzurpacije imovine, krađe i štete na objektima SPC, prevashodno vandalizma ili krađe metalnih predmeta koji se kasnije prodaju u otpad.

Vandali su 10. januara sprej farbom naslikali grafite OVK na crkvi SPC u Lipjan/Lipljanu, na Bogosloviji SPC Sveti Ćirilo i Metodije u Prizrenu 16. februara, a 20. februara su uništili nadgrobne spomenike SPC u selu Obiliq/Obilić.

Nepoznati vandal je u junu oštetio natpisnu tablu na sedištu Jevrejske zajednice Kosova u Prizrenu.

UKT je prijavio da je u jutarnjim časovima 14. novembra zapaljena grobnica iz 15. veka Sufi svetice Đilfatin (Gjylfatyn) u Peja/Peći. Struktura grobnice je pretrpela značajnu štetu.

Prema navodima UKT, protivnici Sufi Muslimana su dvaput pre toga napali grobnicu. Policija je identifikovala dva osumnjičena, a krivični postupci su se i dalje vodili pred kraj godine u incidentu na Sadijevu tekiju u Gjakove/Đakovici. UKT je prijavio da su u decembru 2014. dva etnička Albanca, jedan sa Kosova i jedan iz Albanije nasilno ušli u Sadijevu tekiju preteći da će “Vehabije” uništiti objekte i grobnice Tarikata zato što su “pagani.”

Lideri različitih verskih grupa izjavili su da su njihovi međusobni odnosi bili generalno dobri. Učestvovali su u brojnim međuverskim diskusijama i inicijativama. OEBS je koordinisao neke aktivnosti među verskim grupama, uključujući sastavljanje zajedničkog dopisa vladinim institucijama gde se poziva na poboljšani opštinski pristup prema održavanju grobalja. U Gjilan/Gnjilanu su se verske zajednice susrele sa opštinskim zvaničnicima tromesečno preko procesa koji je potpomogao OEBS što je dovelo do novog opštinskog aranžmana da se plate sahrane uključujući i verske obrede socijalnim slučajevima iz svih verskih zajednica. Opština Gjilan/Gnjilane je imenovala zvaničnika da se bavi rešavanjem verskih pitanja s verskim zajednicama. Zvaničnik se saglasio da finansira održavanje grobalja Islamske zajednice Kosova, Katoličke crkve i Srpske pravoslavne crkve. Pri kraju godine, opština je razmatrala zahtev Protestantske zajednice da ima svoje vlastito groblje. Verski lideri etnički Albanci iz južne Mitrovice/Mitrovice posetili su Crkvu SPC Sv. Dimitrija i islamska groblja u severnoj Mitrovice/Mitrovici.

Deo IV - Politika Vlade SAD-a

Predstavnici Ambasade SAD-a često su se sastajali sa zvaničnicima vlasti, uključujući predsednicu, predsednika Skupštine, premijera kako bi apelovali da se usvoji zakon kojim se omogućava registrovanje verskih institucija i pružili podršku za potpuno sprovođenje Zakona o PZZ. Službenici ambasade apelovali su na povećani dijalog između etničkih Albanaca koji su članovi vlade i pripadnika građanskog društva sa pripadnicima SPC. Ambasada je podržala nastojanja na rešavanju zemljишnog spora između manastira Visoki Dečani i lokalnih grupa, razgovarala je o imovinskim pitanjima drugih verskih grupa sa zvaničnicima vlasti u najmanje pet zasebnih prilika.

Zvaničnici ambasade redovno su razgovarali o verskoj toleranciji sa verskim starešinama SPC, kao i sa muslimanskim, katoličkom, protestantskom, tarikatskom i jevrejskom zajednicom. Vršilac dužnosti ambasadora je bio domaćin za iftar sa nekoliko imama Islamske zajednice Kosova, visokim zvaničnicima UKT i jevrejskom zajednicom tokom kojeg su zvaničnici ambasade ponovno naglasili snažnu posvećenost SAD-a verskim slobodama na Kosovu. Imami IZK su razgovarali o nastojanjima da se promoviše tolerancija unutar IZK i o koracima da se bori protiv nasilnog ekstremizma. Takođe su razgovarali o nacrtima zakona o verskoj slobodi i kulturnom nasleđu.

Ambasada je u periodu od 5. do 7. marta finansirala posetu muslimanskog kapelana sa Jezuitskog univerziteta iz SAD-a koji se obratio u Velikoj džamiji u Prištini i Gjilan/Gnjilanu, medresama u Prištini i Gjilan/Gnjilanu, studentkinjama Fakulteta za islamske

studije, studentima prava Univerziteta u Prištini i javnim okupljanjima u Ferizaj/Uroševcu i Kačaniku i obavio intervjuje s medijima. Posetilac je apelovao na javnost da usvoje međuversku toleranciju i da se suprotstave pozivima nasilnom ekstremizmu. Takođe je apelovao na 250 imama iz IZK da obeshrabre pripadnike svoje zajednice od odlaska u inostranstvo da se pridruže terorističkim organizacijama. Veliki muftija je podržao poruku dodajući da će IZK raditi protiv svakog nastojanja da se potpiri mržnja. Posetilac i predstavnici ambasade su se takođe sastali s predsednicom Jahjagom da bi razgovarali o širokom spektru pitanja koja se odnose na versku slobodu.

Ambasada je sufinansirala Međunarodnu međuversku konferenciju 2015. koja se fokusirala na borbu protiv nasilnog ekstremizma, uključujući putem društvenih medija.

Ambasada je u septembru organizovala seminare o verskoj toleranciji za učenike medrese u Prištini, Gjilan/Gnjilanu i Prizrenu. Diskusija se usmerila na borbu protiv nasilnog verskog ekstremizma i korišćenje verskih moralnih kodeksa da se promoviše etički proces odlučivanja. Ambasada je 17. novembra bila domaćin kapelanu iz Kosovskih snaga organizacije Severnoatlantskog saveza i zvaničniku iz Katoličke crkve povodom razgovora o verskoj toleranciji sa studentima i nastavnim kadrom sa Fakulteta za islamske studije.